

ที่ สน ๐๐๑๙.๑/ว ๔๗๗๓

ศาลากลางจังหวัดสกลนคร
ถนนศูนย์ราชการ สน ๔๗๐๐๐

๕ มีนาคม ๒๕๖๓

เรื่อง การส่งความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีอาญา พ.ศ. ...

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ

สิ่งส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสมาคมนักปักครองแห่งประเทศไทย ที่ ส.ป.ท. จ.๓๙/ว ๑๙

ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๓

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยสมาคมนักปักครองแห่งประเทศไทยแจ้งว่า สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยกองกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน ได้เผยแพร่ร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีอาญา พ.ศ. ... เพื่อให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

สมาคมนักปักครองแห่งประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกที่เป็นข้าราชการฝ่ายปกครอง ทั้งอดีตและปัจจุบัน ทั้งเดียวerman สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยกิตติมศักดิ์ รองผู้ว่าฯ ประจำจังหวัด นายอำเภอ ปลัดอำเภอ จนถึง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์กรปักครองส่วนท้องถิ่น และข้าราชการทั่วประเทศกว่า ๒๕,๐๐๐ คน ได้ศึกษาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวและมีความเห็นว่า ไม่เห็นด้วย กับการที่จะต้องร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีอาญาที่ขึ้นใหม่และให้มีการปรับปรุงกระบวนการสอบสวน โดยปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีการณ์ความอาญาและปรับปรุงบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ โดยการมอบให้หน่วยงานอื่นซึ่งมีอำนาจบังคับใช้กฎหมายนั้น ๆ มีอำนาจสอบสวนและดำเนินการสอบสวนแทนอย่างเดียว ไม่ต้องส่งให้พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจดำเนินการ เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว ในการบริการประชาชนและคุณภาพในการบังคับใช้กฎหมายรวมทั้งเป็นการจัดความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง การป้องกันการปราบปรามความผิดทางกฎหมาย และการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง คดีไม่คั่งค้าง รวมทั้งเป็นการป้องกันเจ้าหน้าที่บางคนมิให้มีการทุจริตประพฤติมิชอบในการดำเนินการสอบสวนและอำนวยความเป็นธรรมให้กับประชาชนในคดีอาญา ด้วยการกำหนดหลักการถ่วงดุลอำนาจและตรวจสอบอำนาจจากการสอบสวนให้ดีที่สุด รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและให้การสนับสนุนการส่งความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีอาญา พ.ศ. ดังกล่าว

ขอแสดงความนับถือ

(นายดำรงค์ สิริชัย อิ้มวิเศษ)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร

ที่ทำการปักครองจังหวัด

กลุ่มงานปักครอง

โทร. ๐-๔๗๗๑-๑๔๑๑ , ๐-๔๗๗๑-๖๖๓๗

ที่ ส.ป.ท. จ.๓๙/ว ๑๙

☒ บ.ร.	(3) กล่าวลาสังฆจักร
☐ ผ.ก.น.	()
☐ ก.ร.	()
☐ น.ต.ก.	()

๒๙ มกราคม ๒๕๖๓

สมบัติ นักปักครองแห่งประเทศไทย ๔.

๔๒ ถนนนครศรีธรรมราช วังไซยา

เขตดุสิต	กรุงเทพฯ ๗๐๓๖๐ แขวงวังคลอง
เลขที่	A ๗๕
วันที่	๑๑ ก.พ. ๒๕๖๓
เวลา	

๒๙ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง การส่งความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีอาญา พ.ศ.

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารเรื่องการแก้ไขปัญหาการสอบสวนคดีอาญาให้มีประสิทธิภาพ ๑ ชุด

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการคุณภูมิคุ้ม โดยกองกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน ได้เผยแพร่
ร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีอาญา พ.ศ. เพื่อให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นไปตาม
มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

สมาคมนักปักครองแห่งประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกที่เป็นข้าราชการฝ่ายปกครองทั้งอดีต
และปัจจุบัน ทั้งเคยดำรงตำแหน่งในระดับสูงตั้งแต่ปลัดกระทรวง ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าฯ ปลัดจังหวัด
นายอำเภอ ปลัดอำเภอ จนถึง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์กรปักครองส่วนห้องถิน และข้าราชการทั่วประเทศกว่า
๒๘,๐๐๐ คน ได้ศึกษาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว และมีความคิดเห็นดังนี้

๑. ตามมาตรา ๗๗ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดว่ารัฐพึงจัดมีกฎหมาย
เท่าที่จำเป็นและก่อนตรากฎหมายรัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ ผลกระทบที่อาจ
เกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ ขณะนี้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ยังคงใช้บังคับ
อยู่และสามารถใช้ได้ เนื่องจากจะมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การสอบสวนคดีอาญาต่าง ๆ มีประสิทธิภาพ
ยิ่งขึ้น ก็จะไม่ใช่วิธีการตั้งคณะกรรมการขึ้นมาพิจารณาประกอบด้วยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะ
กระทรวงมหาดไทย ศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด จะต้องมีบทบาทในการพิจารณาด้วย เพราะ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษากฎหมายฉบับนี้

ข้อเท็จจริง ปรากฏว่าคณะกรรมการจัดทำร่างกฎหมายพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีอาญา พ.ศ.
จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นเพียงระหว่างวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๒ – ๑ มกราคม ๒๕๖๓ เป็นระยะเวลาที่สั้น
และรวดเดือนไม่เปิดโอกาสให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็นแต่อย่างใด

๒. มาตรา ๖๙ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ รัฐพึงจัดระบบการบริหารงานใน
กระบวนการยุติธรรมทุกด้านให้มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ และให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการ
ยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็วและไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร

ปรากฏว่าร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีอาญา พ.ศ. ไม่ได้มุ่งเน้นให้มีการจัดระบบ
ยุติธรรมให้มีการตรวจสอบกำกับ ดูแล และถ่วงดุลอำนาจของหน่วยงานที่มีหน้าที่อำนวยความเป็นธรรมให้กับ
ประชาชน ซึ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเดิม กำหนดให้อำนาจการให้ความเห็นชอบในคดีอาญา
กรณีพนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องหรืออำนาจในการทำความเห็นแจ้ง ความเห็นสั่งไม่ฟ้อง ไม่อุทธรณ์ ไม่ฎีกา เป็น
อำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งรับผิดชอบดูแลบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชนในจังหวัดนั้น ๆ แต่ปรากฏว่า
ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ ซึ่งแม้อัยการเห็นว่าควรสั่งไม่ฟ้อง แต่กลับให้ส่งสำนวน

ให้สำรวจพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือทำความเห็น殃ง ซึ่งทำให้เห็นว่าไม่ใช่เป็นการถ่วงดุลอำนาจระหว่างตำรวจ และอัยการ รวมทั้งประชาชนไม่ได้รับความสละดกและเสียค่าใช้จ่ายมากกรณีที่จะต้องร้องขอความเป็นธรรม จะต้องร้องไปที่สำนักงานตำรวจภาค

๓. การที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ อ้างในเหตุผลของการร่างพระราชบัญญัติว่าจะดำเนินการปฏิรูปประเทศในด้านกระบวนการยุติธรรมให้เกิดผล โดยการปรับปรุงระบบการสอบสวนคดีอาญา ตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการอย่างเหมาะสม และสามารถอำนวยความสะดวกความยุติธรรมให้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพนั้นจึงเห็นว่าไม่สูงต้อง

เห็นว่าการจะเปลี่ยนแปลงและปฏิรูปการสอบสวนจะต้องกระทำโดยมีเป้าหมาย เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายที่ได้ผลอย่างแท้จริง การบริการประชาชน ความรวดเร็วในการบังคับใช้กฎหมาย จะต้องให้มีการกระจายความรับผิดชอบ การบังคับใช้กฎหมายไปยังหน่วยงานที่กฎหมายกำหนดให้รับผิดชอบให้มากที่สุด เช่น กฎหมายเกี่ยวกับป้ายไม้ ประมวลรัชฎากร กฎหมายเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กฎหมายสิรรพสามิต กฎหมายเกี่ยวกับการปกครอง กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำการกระทำการที่เกิดเศษบัญญัติ ข้อบัญญัติและข้อบังคับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การรักษาความมั่นคง และอีกหลายฉบับ ซึ่งกฎหมายดังกล่าววนั้น ข้อเท็จจริงปรากฏว่าพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจไม่มีความเข้าใจในเจตนารมณ์และความเชี่ยวชาญในกฎหมายต่าง ๆ รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายนั้น ๆ ทำให้ไม่มีการบังคับใช้กฎหมายเรื่องดังกล่าวอย่างได้ผล

ประการที่สำคัญ พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจมีงานที่จะต้องรับผิดชอบสอบสวนในเรื่องกฎหมาย และคดีอาญาอย่างเดียว ทำให้เกิดปัญหาล่าช้าค้างค้างหมกหมเม็งปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย จนมองดูว่าเป็นการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าเห็นใจพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ จนทำให้บางกรณีทำให้เกิดความเครียดในการปฏิบัติหน้าที่และถูกลงโทษทางวินัย แต่โปรดอย่าลืมว่าความยุติธรรมที่ล่าช้าคือความไม่ยุติธรรม

จึงควรมีการปรับปรุงบทบาทหน้าที่การบังคับใช้กฎหมายและการสอบสวนคดีอาญาในเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับอาชญากรไปให้หน่วยงานอื่นที่มีความเชี่ยวชาญรับผิดชอบ ดังตัวอย่างเรื่องการมอบคดีให้กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) รับผิดชอบ

๔. ร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีอาญา พ.ศ. นี้ ขัดกับหลักการของกฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม การให้ผู้ว่าราชการจังหวัด/ นายอำเภอส่งข้อเท็จจริงกรณีพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง (ม.๑๐)

มาตรา ๑๐ ว.๖ แห่ง (ร่าง) พ.ร.บ. การสอบสวนคดีอาญา พ.ศ. กำหนดให้ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอฯ ฯ ฯ ได้รับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิดอาญาในเรื่องใด ให้มีหน้าที่ส่งข้อเท็จจริงนั้นเป็นหนังสือให้แก่พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ฯ

ซึ่งเป็นการเปลี่ยนหลักการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ที่ให้พนักงานฝ่ายปกครองชี้แจงผู้ใหญ่และปลัดอำเภอเมืองมาประจำสอบสวนความผิดอาญาได้

นอกจากนี้ ตาม พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕๒/๑ ได้กำหนดให้จังหวัดมีอำนาจ ดังต่อไปนี้ (๑) ดูแลให้มีการปฏิบัติและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยและเป็นธรรมในสังคม และ (๒) จังหวัดต้องจัดให้มีการคุ้มครองป้องกัน ส่งเสริมและช่วยเหลือประชาชน และชุมชนที่ด้อยโอกาสเพื่อให้ได้รับความเป็นธรรม ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจและการ

ดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง มาตรา ๖๑/๑ ได้กำหนดให้อำเภอมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกันกับผู้ว่าราชการจังหวัดในเขต อำเภอ และ (๔) กำหนดให้อำเภอมีอำนาจหน้าที่ในการโกล่เกลี่ยหรือจัดให้มีการโกล่เกลี่ยประเมินข้อพิพาทเพื่อให้ เกิดความสงบเรียบร้อยในสังคมทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา ซึ่งถือเป็นกระบวนการยุติธรรมทางเลือกที่กฎหมายให้ บทบาทในการอำนวยความเป็นธรรมแก่ประชาชนโดยพนักงานฝ่ายปกครอง

พร้อมกันนี้รัฐบาลได้มีการออกกฎหมายตามประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๙๖/๒๕๕๗ เรื่อง การจัดตั้งศูนย์ดำรงธรรม ให้จังหวัดจัดตั้งศูนย์ดำรงธรรมขึ้นในจังหวัดเพื่อทำหน้าที่ในการรับเรื่อง ร้องเรียน ร้องทุกข์ ให้คำปรึกษา และรับเรื่องปัญหาความต้องการและข้อเสนอแนะของประชาชน โดยให้อำนาจผู้ว่า ราชการจังหวัดมีหน้าที่บูรณาการบริหารจัดการร่วมกับหัวหน้าส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ ใน การแก้ไขปัญหา ความเดือดร้อนของประชาชน อีกทั้งในกรณีที่จำเป็นเร่งด่วนจะต้องดำเนินการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของศูนย์ดำรง ธรรมเพื่อแก้ไขปัญหาของประชาชนให้เสร็จสิ้นอย่างรวดเร็วตามนโยบายของรัฐบาล ไม่ว่าจะเป็นการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติด การป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่า และทรัพยากรธรรมชาติ การแก้ไขปัญหา แรงงานต่างด้าว และการค้ามนุษย์ การคุ้มครองป้องกันหรือช่วยเหลือประชาชนผู้ด้อยโอกาสให้ได้รับความเป็นธรรม กฎหมายฉบับนี้ยังให้อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัดบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยใน สังคมตามนโยบายของรัฐบาล มีอำนาจสั่งการ บังคับบัญชา กำกับดูแลบรรดาข้าราชการของรัฐในเขตจังหวัด อัน เป็นเจตจำนงที่รัฐบาลต้องการให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเข้ามาอำนวยความเป็นธรรมและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน ของประชาชนในพื้นที่

ดังนั้น หากบทัญญัติมาตรา ๑๐ แห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษากิจการ อาจทำให้เกิดการตีความลับสนกันในภายหลังได้ และข้อเท็จจริงที่ ผู้ว่าราชการจังหวัด/นายอำเภอพนบันน์ หากต้อง ส่งให้พนักงานสอบสวนสถานเดียว โดยไม่มีการสืบสวนสอบสวนตามอำนาจหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครองที่ กำหนดไว้ใน ป.ว.อ.อาญา ก็จะทำให้หลักประกันความเป็นธรรมและประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายแก่ประชาชน ลดน้อยถอยลง ส่งผลให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอไม่สามารถอำนวยความเป็นธรรมแก่ประชาชนในพื้นที่ ของตนได้

สมความนักปกครองแห่งประเทศไทย จึงเห็นว่า

๑. สมาคมนักปกครองแห่งประเทศไทยไม่เห็นด้วยกับการที่จะต้องร่างพระราชบัญญัติการ สอบสวนคดีอาญาขึ้นมาใหม่

๒. ให้มีการปรับปรุงกระบวนการสอบสวนโดยปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และปรับปรุงบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ โดยการมอบให้หน่วยงานอื่นซึ่งมีอำนาจบังคับใช้ กฎหมายนั้น ๆ มีอำนาจสอบสวนและดำเนินการสอบสวนเสนออัยการพิจารณาได้ไม่ต้องส่งให้พนักงานสอบสวน ฝ่ายตรวจสอบการ เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการบริการประชาชนและคุณภาพในการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งเป็นการจัดความเป็นระเบียบร้อยของบ้านเมือง การป้องกันการปราบปรามความผิดทางกฎหมาย และ การอำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชนได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง คดีไม่คั่งค้าง รวมทั้งเป็นการป้องกันเจ้าหน้าที่

บางคนมีให้มีการทุจริตประพฤติมิชอบในการดำเนินการสอบสวนและอำนาจความเป็นธรรมให้กับประชาชนในคดีอาญา ด้วยการกำหนดหลักการถ่วงดุลอำนาจและตรวจสอบอำนาจการสอบสวนให้ดีที่สุด

สมาคมนักปักครองแห่งประเทศไทย เห็นว่าการมอบอำนาจการสอบสวนให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีอำนาจมากเกินไป อาจทำให้เจ้าหน้าที่บางคน ที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนสร้างความไม่เป็นธรรมให้กับประชาชน เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบ ฉ้อฉล ดังภาษิตที่ว่า “Power tends to corrupt ; absolute power corrupts absolutely”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและให้การสนับสนุนในเรื่องดังกล่าวข้างต้นด้วย เพื่อประโยชน์ของประเทศไทยและประชาชนเป็นส่วนรวมด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

พันโท
(กมล ประจำบหมาย)
นายกสมาคมนักปักครองแห่งประเทศไทย

ฝ่ายเลขานุการ
โทร. ๐-๒๓๕๖-๕๕๙๕
โทรสาร ๐-๒๒๔๘๑-๕๘๗๔
อีเมลล์ thainukpokkrong@gmail.com

การแก้ปัญหาการสอบสวนคดีอาญาให้มีประสิทธิภาพ

ในเรื่องนี้มีประเด็นที่ควรแก่การพิจารณาในประเด็นและมิติต่างๆเพิ่มเติมเพื่อความสมบูรณ์ในกระบวนการยุติธรรมตามประเด็นต่อไปนี้

1. ประเด็นที่ขอให้ยอมรับว่าข้าราชการฝ่ายปกครองมีฐานะเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามกฎหมายอย่างแน่นอนและเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญยิ่งต่อ "กระบวนการยุติธรรม" และต่อความสุขความทุกข์ของประชาชนและสังคมไทยโดยส่วนรวม ทั้งนี้พระการจัดตั้งกระทรวงมหาดไทยมาตั้งแต่เดือนเมื่อ 1 เมษายน พ.ศ. 2435 จนถึงปัจจุบันก็เพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชน รวมถึงการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย ความอยู่ดีมีสุขของประชาชนที่เป็นเป้าประสงค์หลักของบุคลากรของกระทรวงมหาดไทยในทุกระดับของระบบการบริหารราชการแผ่นดิน ที่ได้ถือปฏิบัติกันมาเป็นเวลาช้านาน และเพิ่มมาผิดเพี้ยนด้วยระบบการปกครองที่เกิดขึ้นเพราความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องและด้วยข้อมูลที่มาจากการข้างบนสู่ข้างล่างทางเดียว โดยไม่ได้ทราบหากแต่ชัดถึงปัญหาของประชาชนและสังคมที่ต้องการความยุติธรรม ความเป็นธรรมและความเสมอภาคเท่าเทียมของประชาชน ทุกชั้นชั้นของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในระดับข้างล่างหรือประชาชนชาวบ้านที่ไปชี้เช้าใจถึงกระบวนการยุติธรรมที่แท้จริง เหตุการณ์นี้ได้เกิดขึ้นมาตั้งแต่ พ.ศ. 2505 สมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ที่ยังเป็นความเห็นแค่เฉพาะบุคลากรระดับชั้นสูงและไม่เข้าใจสังคมไทย จึงสั่งให้ยกเลิกอำนาจสอบสวนคดีอาญาไปจากฝ่ายปกครองไปให้ฝ่ายตำรวจเป็นผู้มีอำนาจดำเนินการแต่เพียงฝ่ายเดียว โดยอาศัยเพียงคำสั่งของหัวหน้าปฏิวัติในขณะนั้นทั้ง ๆ ที่กฎหมาย ป.ว.อ.อาญา พ.ศ. 2477 ยังคงไว้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองยังมีอำนาจอยู่อย่างสมบูรณ์ การดำเนินการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว นับแต่นั้นมาอำนาจการสอบสวนตกอยู่ในอำนาจของเจ้าหน้าที่ตำรวจแต่ฝ่ายเดียวทำให้ขาดหลักการถ่วงดุลอำนาจ (check and balance) ไม่มีคุณกลาง คือ ฝ่ายปกครองให้สามารถช่วยพยุงความเป็นธรรมและความยุติธรรมให้กับประชาชนได้ สำหรับประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม แม้จะร้องเรียน ร้องทุกข์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอที่เป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของฝ่ายปกครอง ที่อยู่ในพื้นที่นั้นก็ไม่สามารถช่วยเหลือประชาชนผู้มีความทุกข์ร้อนได้

ซึ่งในประเด็นนี้ครรชขอให้คณะกรรมการกฎหมายวิจารณาความอาญา พ.ศ. 2477 มาตรา 2 (6) และ (17) และมาตรา 17, 18, 21 ได้มีส่วนในการสอบสวนคดีอาญาได้ตามกฎหมายและขอให้บทบวนโดยให้ถือว่าข้าราชการฝ่ายปกครองในสังกัดกระทรวงมหาดไทยในฐานะเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งที่จะต้องอยู่ในกระบวนการยุติธรรมเช่น ตำรวจ อัยการ ศาลด้วย เพื่อความยุติธรรมให้อำนาจไว้หลายฉบับ

2. ในประเด็นที่มีบทบัญญัติฝ่ายปกครองในสังกัดกระทรวงมหาดไทยได้มีปรากฏชัดเจนว่า เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการยุติธรรมได้แก่กฎหมายต่างๆดังนี้

2.1 พ.ร.บ.ประมวลกฎหมายวิธิการณาความอาญา พ.ศ. 2477 มาตรา 2 (6) (17), 17, 18 และ 21

2.2 พ.ร.บ. ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 มาตรา 30 ที่มีบัญญัติไว้ชัดเจนในเรื่องอำนาจหน้าที่หรือภารกิจที่กระทรวงมหาดไทย จะต้องรับผิดชอบโดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับการอำนวยความเป็นธรรมให้กับประชาชนในสังคมการดูแลทุกข์สุขของประชาชนตามอุดมการณ์มหาดไทย "บำบัดทุกข์บำรุงสุข" ประชาชน และการรักษาความมั่นคงภายในประเทศคือการรักษาคุ้มครองประชาชนให้ได้รับความเป็นธรรมด้วย

2.3 พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ได้บัญญัติเกี่ยวกับการปกครองบ้านเมือง ทั้งในระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ในภูมิภาคข้าราชการฝ่ายปกครองระดับสูง

เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด นายอำเภอ เป็นต้น เป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบดูแลประชาชนให้มีสุขบ้าบัดทุกข์ภัยต่างๆนั้นหมายรวมถึงการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองและสังคม ตลอดจนไปถึงระดับตำบล หมู่บ้าน ที่มีกำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ ซึ่งมีหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้าน ชุมชนโดยมีอำนาจในการจับกุมโจรผู้ร้ายได้ด้วย รายละเอียดปรากฏ ตาม พ.ร.บ.หรือกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 รวมทั้งฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติมด้วย

นอกจากกฎหมายต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้ว ในข้างต้นยังมีกฎหมายอีกหลายฉบับที่ข้าราชการฝ่ายปกครองจะต้องเข้าไปดูแลประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ เช่น พ.ร.บ.ศอ.บต. พ.ศ. 2553 พ.ร.บ.ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ; พ.ร.บ.กองอาสารักษาดินแดน ; พ.ร.บ.ตรวจคนเข้าเมือง เป็นต้นซึ่งล้วน แล้วแต่เกี่ยวข้องกับงานที่จะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับงานด้านสอบสวนคดีอาญาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่ในทางปฏิบัติและในแนวทางของนโยบายไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องเหล่านี้ ส่งผลกระทบกับความเป็นอยู่และทุกข์สุขของประชาชน ทั้งสิ้นจึงขอให้บทหวานบทบาทของ "คณมาดใหญ่" ในส่วนนี้ด้วย เพราะเป็นเรื่องความเป็นธรรมของสังคมฝ่ายปกครองจะต้องมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในกระบวนการยุติธรรมไม่ใช่นั้นสังคมจะอยู่อย่างไม่เป็นสุขเอาเสียเลย

3. อนึ่งยังมีในประเด็นที่เกี่ยวกับการกระทำการทำความผิดทางอาญาในบางประเภทโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องสำคัญ ๆ ที่กระทบต่อสังคม ชุมชน อย่างมากที่ฝ่ายปกครองจะต้องเข้าไปเป็นพนักงานสอบสวนร่วมหรือเข้าไปเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนนั้นได้แก่คดีที่ เกี่ยวกับ

3.1 การทำลายทรัพยกรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3.2 คดีเกี่ยวกับ "วิสามัญฆาตกรรม" (การถูกฆ่าโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ)

3.3 คดีสะเทือนขวัญและกระทบต่อความรู้สึกต่อสังคมอย่างกว้างขวาง

3.4 คดีที่รายภูรังเรียนว่าไม่ได้รับความเป็นธรรม (และต้องการร้องขอความเป็นธรรมจากผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ)

บรรดาคดีเหล่านี้ แต่เดิมตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ที่ 23 อาศัยอำนาจตาม ป.วิอาญา พ.ศ. 2477 ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอลงไปเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนได้ แต่ปัจจุบันมีปัญหาในทางปฏิบัติในระดับจังหวัด อำเภอ เนื่องจากฝ่ายสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ออกคำสั่ง คสช.ที่ 419 ผู้บังคับบัญชา率ดับสูงของตำรวจน้ำเข้าควบคุมการสอบสวนแทนผู้ว่าราชการจังหวัดได้ จนถึงปัจจุบันยังไม่มีการสั่งการจากรัฐบาลให้เป็นที่ชัดเจนว่าอำนาจดังกล่าวเป็นของฝ่ายใด ได้ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาชุดนี้ได้ช่วยพิจารณาในเรื่องนี้ด้วย เพื่อให้ติดตามถูกต้องในทางปฏิบัติหรือเสนอความเห็นให้รัฐบาลได้พิจารณาต่อไปด้วย

4. ประเด็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2435 ในสมัยรัชกาลที่ 5 จะให้กระทรวงมหาดไทยเป็นเจ้าของเรื่องในการดูแลทุกข์สุขของประชาชน "บำบัดทุกข์บำรุงสุข" และรักษาความมั่นคงภายในประเทศ การดูแลในเรื่องสำคัญนี้จะเป็นเพียงนโยบายโดยการปฏิบัติย่อมเป็นไปไม่ได้ และไม่เกิดผลสำเร็จซึ่งจะต้องทบทวนให้อำนนหน้าที่ของข้าราชการฝ่ายปกครองเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นพนักงานสอบสวนที่มีอำนาจปฏิบัติได้จริง เพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชนและประเทศไทยโดยส่วนรวม